

een stap terug tot het niveau van het begin der tachtiger jaren.

Kosten en opbrengsten per activiteit

De exploitatierekening kan voor het jaar 1988 worden ingedeeld naar aard en oppervlakte van de verrichte werkzaamheden in het bos. Dit heeft geresulteerd in de opstelling van tabel 3, waarbij de diverse kostensoorten zijn toegerekend naar categorieën werkzaamheden, ook wel kostenplaatsen genoemd.

Voor een aantal kosten en opbrengsten is er weinig verschil tussen de bedragen per hectare gemiddeld over de totale oppervlakte van alle steekproefbedrijven en de in tabel 3 vermelde bedragen per bewerkte hectare aangezien deze op (bijna) alle bedrijven voorkomen. Dit geldt in het bijzonder voor de algemene kosten. Voor alle overige kosten zijn de verschillen tussen de feitelijke kosten per bewerkte ha en de over de totale oppervlakte van alle bedrijven berekende gemiddelde kosten groot, aangezien deze kosten slechts op een beperkt aantal bedrijven en een beperkte oppervlakte per bedrijf zijn gemaakt. Duidelijke voorbeelden daarvan zijn de (her)bebossing, bosverzorging en de houtoogst. Zo kost het inplanten van een hectare bos in doorsnee bijna f 7.400,- maar gemiddeld over alle hectare wordt er f 88,- per hectare aan uitgegeven.

Uit de vergelijking van deze tabel met voorgaande jaren blijkt onder andere dat bij de bouseigenaren in 1988 een hogere activiteit bij (her)bebossing optrad, de achterliggende reden daarvan kan een anticipatie op de aangekondigde c.q. verwachte herziening van de herbebossingssubsidieregeling zijn geweest.

Sanering van de hout-handel nodig

voor verbetering van de bedrijfsresultaten in de bosbouw

De herstructurering van de houthandel is noodzakelijk om de situatie in de Nederlandse bosbouw te verbeteren. Het economisch verkeer tussen de houthandel en de houtproducenten - de bouseigenaren - verloopt zeer gebrekkig als gevolg van het te grote aantal houthandelaren en het grote aantal nieuwe toetreders en faillissementen in de houthandel. Hierdoor wordt de economische ontwikkeling van de bosbouw sterk belemmerd.

Dit blijkt uit de doctoraalstudie naar economische structuurversterkende maatregelen in de bosbouw van Jacco P. Haagmans, student aan de Landbouwniversiteit Wageningen. De studie kwam tot stand in het kader van de campagne "Nieuwe kansen in de bosbouw", die zich richt op een beter bedrijfsmatig beheer en samenwerking in de bosbouw.

In het promotie-onderzoek van dr. J. Slangen (1986) is de noodzaak van de sanering reeds geconstateerd. Sinds die tijd is de situatie niet veranderd.

En uit de studie van Haagmans blijkt nu dat de bosbouw in Nederland daarvan negatieve gevolgen ondervindt. Herstructurering van de houthandel is een voorwaarde voor de gewenste verbetering van de bedrijfssituatie in de bosbouw. Volgens recent onderzoek van het Landbouw Economisch Instituut is het gemiddelde bedrijfsresultaat in de bosbouw negatief en dalende.

Belangrijk voor het economisch functioneren van houtproducenten is een beter inzicht in de prijzen en kwaliteiten van hout.

Uit het onderzoek komt naar voren dat grotere bedrijfseenheden in de hout-handel kunnen zorgen voor continuïteit en een meer rechtvaardige prijs/kwaliteitverhouding. De prijsverschillen tussen inlands hout en buitenlands hout van dezelfde kwaliteit kunnen dan verdwijnen.

Bouseigenaren zelf ook debet aan situatie

Daarnaast blijkt uit de studie dat de houtproducenten ook zelf voor een groot deel debet zijn aan de lage opbrengsten uit de houtproductie. De oorzaken hiervan zijn met name:

- gebrekkige onderlinge samenwerking;
- onvoldoende deskundigheid van bouseigenaren bij het beheer van het bos;
- zwakke positie van de bouseigenaren ten opzichte van de overheid en het publiek.

Tevens blijkt dat het overheidsbeleid en de uitvoering van dit beleid, de bosbouw in Nederland onvoldoende bevordert. De regelgeving is in het algemeen veel te stringent, bureaucratisch en niet effectief.

Een meer rendabele bedrijfsvoering van het bos zal de bouseigenaren veel beter in staat stellen in te spelen op de behoeften van de samenleving op dit gebied. Het milieu-aspect - met name de gevolgen van zure regen - speelt daarin een steeds grotere rol. De bereidheid van de bouseigenaar een beter beheer te voeren, ook in het belang van het milieu, is duidelijk aanwezig. Juist de belemmeringen op het gebied van financiën, regelgeving en samenwerking maken het de bouseigenaar moeilijk deze maatschappelijke taak optimaal te vervullen.